

اشاره

سیدمحسن حکیم، مشاور سیاسی «سیدعمر حکیم» و رهبر مجلس اعلای اسلامی عراق طی گفت و گو مفصل با خبرگزاری فارس، درباره آخرین تحولات داخلی عراق و رویدادهای منطقه صحبت کرده است.
به اعتقاد حکیم، حل مشکلات عراق راهی به جز تفاهم و پایبندی به قانون اساسی ندارد.
مشروح این گفت‌وگو در زیر می‌آید.

سیدمحسن حکیم از راه‌های بیرون رفت از مشکلات داخلی می‌گوید

عراق؛ چالش‌ها راه‌حل‌ها

ریشه اصلی اعتراضات در استان‌های سنی‌نشین عراق چیست؟ آیا دستگیری العیساوی دلیل اصلی بوده، یا مسائل دیگری مطرح است؟

دو ریشه اصلی در این تظاهرات وجود دارد که یکی داخلی و دیگری خارجی است. برادران اهل تسنن احساس می‌کنند که به حقوق خود در چارچوب قانون اساسی دست نیافته‌اند. بنابراین‌مسئله مطالباتی که در چارچوب قانون قرار می‌گیرد قابل حل است. شخص «حوری مالکی» نخست‌وزیر عراق و «ابراهیم جعفری» رئیس فهرست «همیمیانی ملی» که پارلمان در سطح قانون گذاری و سطح اجرایی به دنبال حل این مطالبات هستند. «حسین شهرستانی» معاون نخست‌وزیر در امور انرژی نیز در راس کمیته‌ای قرار دارد که مسئول پیگیری مطالبات معترضان است. برخی از مطالبات مشروع است. آنرا نسبت به اجرای قانون در قبال برخی از زندانیان و دستگیرشدگان ادعاهایی دارند. حتی در زمینه بعضی زدایی برخی مطالبات قابل پیگیری است.افراد بعضی که دستشان به خون ملت آغشته نشده است، با توجه به اینکه خانواده دارند، درخواست بازنشستگی کرده‌اند که با دیدی انسان‌دوستانه می‌توان به این مسئله نگاه کرد، ولی آنها نمی‌توانند به سیستم بازگردند.

همچنین برخی مقررات در زمان «بل برمر» حاکم آمریکایی عراق تصویب شد که به عنوان مثال اعضای حزب بعث درجه چهارم حتی اقوام این افراد زمین‌هایشان مصادره شود، این ظلم آشکاری است که اگر فردی یعنی بود زمین پدر، برادر، دایی و پسرعموهایش نیز مصادره شو این قوانین باید تعدیل شود. انجام این اصلاحات نیاز به زمان دارد و معترضان باید زمان بدهند تا دولت در چارچوب قوانین بتواند این مطالبات را عملی کند. برخی از این مطالبات غیرقابل اجراء است و حتی اگر دولت بپذیرد می‌تواند پس از مدتی دوباره به وضعیت سابق بازگردد.

مطالبه دیگر مربوط به تغییرات قانون اساسی است، هیچ قانون اساسی را نمی‌توان وحی منزل دانست، اگر کسی به دنبال تغییر است باید از چارچوب قانونی و سازوکارهای مربوط وارد شود.فهرست‌های اهل تسنن مثل «العراقیه» ۹۱ عضو در پارلمان دارند که به جز ۲۰عضو شیعه، ۷۰نفر از این فهرست اهل تسنن هستند. پس آنها در پارلمان می‌توانند درخواست‌های خود را مطرح کنند تا قابل پیگیری از طریق قانونی باشد.

برخی از گروه‌ها همچون بعضی‌ها و القاعده به دنبال سوءاستفاده از این اعتراضات هستند، نظر شما درباره این تلاش‌ها چیست؟

بهرافراشته شدن پرچم القاعده و رژیم بعث، مخالفت با پرورسه سیاسی جاری، نمونه‌هایی از سوءاستفاده هستند که به هیچ وجه قابل قبول نیست، ما با برادرانمان صحبت کرده‌ایم که تحت تاثیر این شعارها نباشند.

– موضع مجلس اعلاه در قبال این تحولات چگونه است؟

– مجلس اعلاه یکی از ارکان «همیمیانی ملی» است و دولت عراق هم مورد اعتماد «همیمیانی ملی» است، در این انتقاد کمیته‌ای پنج نفره تشکیل شده که هدفش پیگیری مطالبات معترضان است و ما از این کمیته در چارچوب قانون اساسی حمایت می‌کنیم، همان طوره که مرجعیت دینی نیز اشاره داشتند چه فهرست مالکی و چه اعضای ائتلاف صدر از حقوق قبائل ارائه دفاع می‌کنند.

– کردها در قبال اعتراضات چه رویکردی دارند؟ آیا رویکردهای متفاوتی با حکومت عراق در میان آنها وجود دارد؟

– کردها با ما همراه هستند، هر چند اختلافاتی بین دولت مرکزی و منطقه کردستان شکل گرفت که مجلس اعلاه به این مشکلات تمایلی ندارد. مجلس اعلاه تلاش‌های زیادی انجام داد و با رایزنی‌های متعدد با طرف کرد و دولت مالکی سعی در حل مشکلات کرد. امروز فضا بهتر شده و همیمیانی تاریخی کردها و شیعیان دوباره برای حل مشکلات می‌توانند تأثیر گذار باشد. همین همکاری باعث سرنگونی صدام و تشکیل نظام سیاسی نوین عراق و تصویب قانون اساسی و حتی دولت شد. رکن سوم این ائتلاف برادران اهل تسنن هستند و ائتلاف کردها با شیعیان هرگز علیه آنها (اهل سنت) بلکه به دنبال جذب بوده است.

– در زمینه اختلاف کردها با دولت مرکزی چه تلاش‌هایی شده و به چه موفقیت‌هایی دست یافته‌اید؟
– ما تاکنون این اختلافات موجود اختلافات سیاسی-اداری، دولت بغداد با دولت منطقه خودمختار است نه کردها با شیعیان،

*سران شبکه القاعده با ادعای اینکه عراق ۱۴۰۰سال تحت حاکمیت سنی‌ها بوده است، روند دموکراتیک در این کشور را نادیده می‌گیرند و برخی از جوانان را فریب می‌دهند.

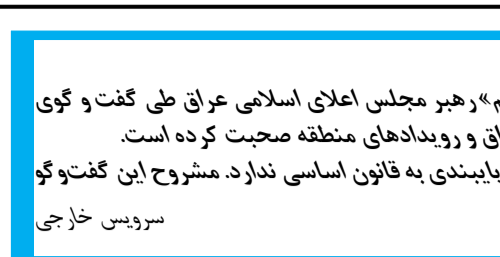
قانون اساسی کلیات را بیان کرد که برخی از موارد نیاز به تفسیر دارد که این تفسیر باعث اختلاف شده است. مسئله کنونی بروز بحران نیست، بلکه چگونگی مهار اختلاف‌ها اهمیت دارد. هم دولت هم دولت خودمختار می‌توانستند بهتر از این عمل کنند و ما به طرفین گفته‌ایم که در شرایط کنونی عراق به کارگیری راهکارهای غیر از گفت‌وگو به مصلحت نیست و بدون‌فایز این نتیجه نرسیده‌اند.

– آیا مسئله فرزند دولت خودمختار کردستان

عراق بدون اطلاع دولت مرکزی با طرف‌های خارجی برای استخراج و فروش نفت صحت دارد؟ چه راهکاری برای آن در نظر گرفته شده است؟
– بله صحت دارد، ما باید اختلافات را کلی حل کنیم نه اینکه به صورت جزء جزء با آن برخورد کنیم و همه این مسائل باید در یک مجموعه کامل به همراه دیگر مسائل همچون جایگاه نیروهای پیشمرگ درنظام سیاسی آینده عراق، مسائل کمرک، صلاحیت‌های دولت خودمختار درروابط با کشورهای خارجی، مسئله نفت، امنیت و همه این مسائل متنازع علیه در قانون اساسی آمده است، همگی باید در چارچوب قانون اساسی به عنوان مبنا و تفاهم سیاسی به عنوان راهکار حل شود. هرگونه مبنایی غیر از قانون اساسی و هرگونه راهکار غیر از تفاهم سیاسی نتنها به حل مشکل کمک نمی‌کند بلکه باعث ریشه‌دارتر شدن مشکلات و متعطل شدن راه‌حل خواهد شد.

– درباره فعالیت اسرائیل در عراق به ویژه درشمال

دریچه ای به جهان

نخست‌وزیر، «عبدالله گل» رئیس‌جمهور و «احمد داود اوغلو» وزیر خارجه تضمین دادیم که دادگاه عادلانه برگزار شود. طرف ترکیه‌ای خواستار این بود که محاکمه در کرکوک یا کردستان برگزار شود. چرا که آنها تصور می‌کردند در بغداد دستگاه قضایی تحت تأثیر دولت قرار دارد. ولی کمیته‌ای متشکل از ۱۹ قاضی باید بررسی کند که آیا امکان انتقال وجود دارد. جرم‌هایی که به الهاشمی مربوط می‌شد، بیشتر در بغداد و اطراف این شهر رخ داده است و براساس این دادرسی کیفری امکان انتقال نیست. اعضای این کمیته اغلب اهل تسنن هستند پس ماجرا ظایف‌های نیست. ما قول دادیم که شرایط موردنظر برای تشکیل دادگاه عادلانه را قبول کنیم، ولی او (الهاشمی) مسئله را نپذیرفت و غیابی محاکمه شد.

– آیا اقداماتی برای بازگرداندن الهاشمی توسط عراق انجام شده است؟

عراق درخواستی به اینترپل داده که مورد قبول واقع شده است.

– با توجه به بیماری «جلال طالبانی» رئیس‌جمهور عراق، تلاشی برای جانشینی وی انجام شده است؟

– براساس قانون اساسی اگر رئیس‌جمهور ناتوان باشد باید طی یک ماه جانشین انتخاب شود و طی این یک ماه نیز معاون وی مسئولیت‌هایش را برعهده خواهد گرفت. تاکنون کمیته پزشکی رأی نداده که طالبانی ناتوان است.در ابتدا شرایط جسمانی وی خاص بود، ولی اکنون پزشکان عراقی تأکید دارندکه حال وی خوب است. حتی اخیرا اعلام شد که حال وی خوب است و او طی چند هفته آینده به عراق باز خواهد گشت.

–منافقین تا چه زمان در اردوگاه «لیبرتی» باقی می‌مانند؟

– براساس توافق دولت با سازمان ملل این اعضای گروه باید تا پایان ۲۰۱۱ عراق را ترک می‌کردند، ولی بارها آن را با مهلت‌های سه ماهه تمدید کردند. باید اینها هر چه سریع‌تر عراق را ترک کنند، براساس قوانین عراق و قطعنامه‌های سازمان ملل اعضای این گروه توریستی نمی‌توانند در عراق باقی بمانند.

اگر آمریکا و اروپا آنها را از لیست توریستی خارج کنند، به دولت عراق ربطی ندارد و از نظر عراق توریست هستند. کنسول بیش از ۲۶۰ پرونده در دادگاههای عراق علیه منافقین در جریان است و مشکل منافقین این است که کسی حاضر به پذیرش آنها نیست، یکی از دلایل حذف آنها از لیست توریستی توسط آمریکا همین مسئله است. دولت عراق موظف است که هر چه سریع‌تر آنها را خارج کند.شمار منافقین ۳۹۰۰ نفر بود، ولی اکنون ۳۳۰۰ نفر شده‌اند. تعدادی از آنها فرار کردند و با غوغی عمومی که مقام معظم رهبری صا کردند، به ایران بازگشتند. **– آیا مکانی که آنها در آن حراست دارند امن است؟**
– با توجه به تخلفات اینها در زمینه تبلیغات، شوراندن

شعابر، کار سیاسی و دست داشتن در برخی پرونده‌های امنیتی بود آنها باید از اشرف اخراج می‌شدند به همین خاطر، به اردوگاه‌هایی که مورد تأیید سازمان ملل است انتقال داده شدند، تا در اولین فرصت به کشورهای دیگر فرستاده شوند.

– در پایان ارزیابی شما درباره وضعیت تاریخی که منطقه گریبناتگیر این است و ارتباط آن با تأاری‌های اخیر در عراق را بیان کنید؟

– منظومه جدیدی در منطقه در حال شکل‌گیری است که چهار طیف آن را تشکیل می‌دهند:طیف اول اخوان‌المسلمین است که در ۱۴ و ۱۵ کشور عربی فعالیت دارد. این مجموعه از سال ۱۹۲۸ توسط مرحوم «حسن البنا» بنیان‌گذاری شد و اکنون به مجموعه‌ای ریشه‌دار در جهان عرب بدل شده است. طیف دوم، سلفی‌ها با منش وهابی‌گری هستند. آنها نیز در بیشتر کشورها حضور دارند و پس از اخوان‌المسلمین بازیگر شماره دو هستند.

طیف سوم، لیبرال‌ها هستند که عموماً مورد حمایت آمریکا و برخی کشورهای منطقه‌اند. این طیف ضعیف‌ترین ضلع را تشکیل می‌دهد. اینها نیز به دنبال گسترش منش‌های لیبرالی در جهان هستند.

طیف چهارم، شیعیان نزدیک به جمهوری اسلامی ایران‌اند که در حال شکوفایی در کشورهای مختلف هستند وتواست‌اند جایگاه خود را پیدا کنند. طیف اخوان‌المسلمین و سلفی در حال رقابت شدید هستند. مقامات امنیتی کشورهای حاشیه خلیج‌فارس مانند کویت، امارات، عربستان و عمان، اخوان از مهم‌ترین تهدید امنیت ملی خود می‌دانند وامروز شبکه‌های متعددی از آنها کشف و خنثی شده است.

اکنون این رقابت در مصر هم وجود دارد. حتی در غزه و طرف وارد مقابله مسلحانه شده‌اند. در سوریه نیز بین «جهه المنصره» و «ارتش آزاد» به عنوان دو نماینده نظامی سلفی‌ها و اخوان‌المسلمین درگیری‌هایی روی داده، این در حالی است که هنوز به قدرت نرسیده‌اند.

این درگیری‌ها به خاطر رهبری جهان عرب صورت می‌گیرد. امروز سه کشورعراق، مصر و عربستان پتانسیل رهبری در جهان عرب را دارند و با توجه به مشکلات سیاسی مصر و کهلوت نظام عربستان، می‌توان انتظار داشت که عراق نقش عرب این موقعیت را رقافت داده است.

عراق به دلیل پتانسیل‌هایی که دارد؛ مثل جمعیت ۳۴ میلیونی، بودجه ۱۲۰ میلیارد دلاری (دومین بودجه جهان عرب پس از عربستان)، حضور مرجعیت شیعی، تاریخ و تمدن و در کنار آن موقعیت ژئولیتیکی، آمادگی لازم برای رهبری میان‌اعراب را دارد. اما برخی قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای می‌خواهند عراق با مشکلات روزمره درگیر شود تا توان آن را هم باشند.

تنش‌های سیاسی تحلیل برود.

رهبران عراق در این وضعیت باید مشکلات خود را در چارچوب قانونی حل کنند و هیچ راهی برای عراق جز تفاهم و گفت‌وگو با همیمیانی ملی نیست. مرجعیت دینی عراق از جمله

آیتالله «سیدعلی حسینی» به حل مشکلات در چارچوب قانون اساسی و با گفت‌وگو و چانه‌زنی تأکید دارد.

دریچه ای به جهان

اقیانوس آرام و شرق دور روسیه در سال‌های اخیر به دلیل ادغام روز افزون کشورهای این منطقه راهبردی در چارچوب سازمان‌های منطقه‌ای بسیار پرچنپ‌وجوش بوده و همین امر روسیه را با چالش‌های بزرگی برای پیشبرد سیاست‌های خود در آن مواجه کرده است.

روس‌ها به دلیل نیاز به توسعه نفوذ دراین منطقه از مدت‌ها قبل به دنبال شکل‌های جدید گسترش همکاری با کشورهای اقیانوس آرام بوده‌اند و با این نگاه برای پیوستن به ساختارهای منطقه‌ای ایجاد شده دراین حوزه جغرافیایی کوشیده‌اند.

*کرم‌لین برای

تحقق اهداف

خود در منطقه

اقیانوس آرام

ناگذیر است

به طور

همزمان میان

آمریکا، چین

و ژاپن موازنه

برقرار کند.

عزم سران کرم‌لین برای توسعه همکاری‌های دو و چندجانبه با کشورهای اقیانوس آرام موجب شده است که مسکو علاوه بر اتخاذ راهبردهای جدید به منظور تعمیق مناسباتش با کشورهای کلیدی این منطقه در سازمان‌هایی مانند اپک، سازمان کشورهای شرق آسیا و آسه آن نیز عضو شود.

حالت با توجه به عزم تصمیم‌سازان روسیه با محوریت پوتین برای ایفای نقش فعالانه در تحولات منطقه راهبردی اقیانوس آرام این سوال مطرح است که اولویت‌های مسکو برای گسترش همکاری‌های دو و چند جانبه با کشورهای این منطقه چیست و روس‌ها چه راهبردی را برای همگرایی هرچه بیشتر دراین حوزه جغرافیایی در پیش خواهند گرفت.

بدیهی است که سیاستمداران ارشد روس دراین مسیر مجبورند به سولاتی مانند چگونگی تهیه نقشه راه تأمین منابع کشورشان در روند روزافزون جایگاه اقیانوس آرام در تحولات جهانی، نحوه مشارکت مسکو در تأمین امنیت منطقه با توجه به تنش‌های بالقوه آن و تعیین میزان همپوشانی منافع روسیه با رقبای مهم خود دراین حوزه پاسخ دهند.

می‌توان فلسفه تکاپوی مسکو برای ایفای نقش فعالانه در رویدادهای سریع اقیانوس آرام و تحولات روبه جلوی کشورهای این منطقه در معادلات جهانی را ف در اظهارات پوتین در نشست تابستگن گذشته سران کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا-اقیانوس آرام موسوم به اپک در ولادی وستوک مشاهده کرد که وی بر یکپارچه‌سازی اقتصادی ملت‌های این منطقه تأکید کرد.

پوتین در آن نشست اعلام کرد: همگرایی و یکپارچه‌سازی منطقه (اقیانوس آرام) در مبنای درک متقابل و در نظر گرفتن منافع یکدیگر و منافع شرکای نزدیک می‌تواند نقش کلیدی در حمایت از اصول بازار **منطقه گریبناتگیر این است و ارتباط آن با تأاری‌های**

آخر در عراق را بیان کنید؟
– منظومه جدیدی در منطقه در حال شکل‌گیری است که چهار طیف آن را تشکیل می‌دهند:طیف اول اخوان‌المسلمین است که در ۱۴ و ۱۵ کشور عربی فعالیت دارد. این مجموعه از سال ۱۹۲۸ توسط مرحوم «حسن البنا» بنیان‌گذاری شد و اکنون به مجموعه‌ای ریشه‌دار در جهان عرب بدل شده است. طیف دوم، سلفی‌ها با منش وهابی‌گری هستند. آنها نیز در بیشتر کشورها حضور دارند و پس از اخوان‌المسلمین بازیگر شماره دو هستند.

طیف سوم، لیبرال‌ها هستند که عموماً مورد حمایت آمریکا و برخی کشورهای منطقه‌اند. این طیف ضعیف‌ترین ضلع را تشکیل می‌دهد. اینها نیز به دنبال گسترش منش‌های لیبرالی در جهان هستند. طیف چهارم، شیعیان نزدیک به جمهوری اسلامی ایران‌اند که در حال شکوفایی در کشورهای مختلف هستند وتواست‌اند جایگاه خود را پیدا کنند. طیف اخوان‌المسلمین و سلفی در حال رقابت شدید هستند. مقامات امنیتی کشورهای حاشیه خلیج‌فارس مانند کویت، امارات، عربستان و عمان، اخوان از مهم‌ترین تهدید امنیت ملی خود می‌دانند وامروز شبکه‌های متعددی از آنها کشف و خنثی شده است.

اکنون این رقابت در مصر هم وجود دارد. حتی در غزه و طرف وارد مقابله مسلحانه شده‌اند. در سوریه نیز بین «جهه المنصره» و «ارتش آزاد» به عنوان دو نماینده نظامی سلفی‌ها و اخوان‌المسلمین درگیری‌هایی روی داده، این در حالی است که هنوز به قدرت نرسیده‌اند.

این درگیری‌ها به خاطر رهبری جهان عرب صورت می‌گیرد. امروز سه کشورعراق، مصر و عربستان پتانسیل رهبری در جهان عرب را دارند و با توجه به مشکلات سیاسی مصر و کهلوت نظام عربستان، می‌توان انتظار داشت که عراق نقش عرب این موقعیت را رقافت داده است.

عراق به دلیل پتانسیل‌هایی که دارد؛ مثل جمعیت ۳۴ میلیونی، بودجه ۱۲۰ میلیارد دلاری (دومین بودجه جهان عرب پس از عربستان)، حضور مرجعیت شیعی، تاریخ و تمدن و در کنار آن موقعیت ژئولیتیکی، آمادگی لازم برای رهبری میان‌اعراب را دارد. اما برخی قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای می‌خواهند عراق با مشکلات روزمره درگیر شود تا توان آن را هم باشند.

تنش‌های سیاسی نخست فروپاشی شوروی سابق و آغاز سیاست نظم نوین جهانی ادعایی آمریکا به اندازه‌ای بود که سرران کاخ سفید از پیمان مسکو- پکن با عنوان بسته زنده‌مونی یاد کردند و اکنون نیز این معاهده را مبتیای برای روابط نزدیک دو کشور، اگر نگوییم متحد، تلقی می‌کنند.

با اینکه همیمیانی راهبردی مسکو با پکن در طول دو دهه گذشته دستاوردهای زیادی برای دو کشور در عرصه بین‌المللی به دنبال داشته است، تحلیل‌گران مسایل سیاسی می‌گویند چین به دلیل ظرفیت‌های عظیم خود توانست از رهگذر شراکت راهبردی با روسیه برنامه‌های جاه‌طلبانه خود در حوزه صنایع نظامی و فضایی و قالب کی‌بی‌برداری هواپیماهای جنگی، موشک‌ها و فضاپیماها و سلاح‌های جنگی روسی را پیش ببرد و سود بیشتری نسبت به همیمان و درعین حال رقیب خود برد.

دومین نقطه عطف در سیاست‌گذاری‌های معطوف

*به دلیل حضور

بازیگران بزرگ

بین‌الملل در حوزه

اقیانوس آرام،

روس‌ها هنوز

نتوانسته‌اند به

جایگاه شایسته

خود در معادلات

این منطقه

استراتژیک

دست یابند.

تهدیدی بالقوه برای امنیت منطقه محسوب می‌شود. با توجه به همکاری تنگاتنگ و تاریخی بسیاری از کشورهای این منطقه مهم و حساس با آمریکا در سال‌های اخیر بر محور مقابله با قدرت روزافزون چین به نظر می‌رسد که تاریخچه ۲۰ ساله مناسبات دوستانه و عمیق مسکو-پکن مانعی اساسی بر سر راه تحقق سیاست‌گذاری خارجی کرم‌لین با هدف تقویت مناسبات با کشورهای آسیا- اقیانوس آرام می‌باشد.

پژوهشگر ارشد مؤسسه مطالعات امنیت بین‌المللی روسیه در این باره می‌گوید: در نشست اخیر سازمان کشورهای آسیا- اقیانوس آرام در شهر بندری ولادی وستوک روسیه این مسئله بیشتر آشکار شد که اغلب کشورهای این منطقه روسیه را چیزی بیشتر از یک متحد برای چین نمی‌بینند.

وی اضافه می‌کند: از دید آنان روسیه منابع خود را برای پیشبرد برنامه‌های فضایی چین و نیز به روزسازی و نوسازی صنایع نظامی این کشور در اختیار پکن می‌گذارد.

تحلیل‌گران مسایل سیاسی می‌گویند که همکاری‌های نزدیک مسکو و پکن سه عرصه‌های سیاسی و نظامی- صنعتی محدود نمی‌شود و دو طرف برای تعمیق مناسبات خود در حوزه انرژی نیز تلاش‌های گسترده‌ای دارند.

آنان در این زمینه به انعقاد قرارداد کلان توسعه صادرات نفتی میان شرکت‌های روس نفت روسیه و شرکت ملی نفت چین در همایش بین‌الملل اقتصاد سن‌پترزبورگ در تابستان امسال به ارزش حدود ۲۷۰ میلیارد دلار در حضور ولادیمیر پوتین اشاره می‌کنند که براساس آن قرار است مسکو از سال آینده به مدت ۲۵ سال هر ساله ۱۵ میلیون تن نفت خام به پکن تحویل دهد.

از سوی دیگر سیاست معطوف به آسیا- اقیانوس آرام مسکو در سال ۲۰۱۰ به دنبال اعلام سیاست مهاجر چین از سوی دولت باراک اوباما با موافق بیشتری مواجه شد که براساس آن محیط امنیتی جدیدی در این منطقه مهم حاکم شد، پیمان امنیتی موسوم به آژوس احیا شد، واشنگتن بر شدت حمایت خود از ژاپن در منازعات سرزمینی با چین افزود و دامنه مناقشه به کشورهای واقع در شبه جزیره هندوچین رسید.

همزمان با مذاکرات روسیه و ویتنام در توسعه روابط دو طرف در تابستان ۲۰۱۰ میلادی، لنون پانه‌تا وزیر دفاع وقت آمریکا با هدف توسعه همکاری‌های نظامی و برقرارت داد و ستد ادعایی که از سوی ناظران آگاه به عنوان بخشی دیگر از تلاش‌های آمریکا برای کشاندن پای ویتنام به سیاست مهاجر چین ارزیابی شد.

البته چالش‌های روسیه در سیاست‌گذاری آسیا- اقیانوس آرام این کشور به این محدود نمی‌شود و روس‌ها نگران هستند که آیا تلاش برای توسعه مناسبات با کشورهای جنوب شرق آسیا و شبه قاره هندوچین در ساختار روابط ویژه‌شان با چین مشکلی بر پیشبرد سیاست‌های روسی معطوف به این منطقه دشوارتر و پیچیده‌تر می‌کند، به طوری که مسکو تاکنون نتوانسته است حتی با یکی از کشورهای آسیا- اقیانوس آرام نیز توافقنامه تجارت آزاد امضا کند.

از این منظر سیاست‌گذاری روسیه درباره اقیانوس آرام در مقطع کنونی بیشتر به دلیل محور کاوش در اوضاع منطقه دور می‌زند و دیدار پوتین از ویتنام و کره‌جنوبی به عنوان بخشی از این سیاست بر مسایلی همچون اجرای طرح‌های زیربنایی و کاهش چشمگیر تنش در روابط دوجانبه متمرکز است و مسکو به هیچ‌وجه حاضر به انجام اقداماتی نیست که پیمان مشارکت راهبردی روسی-چینی را تضعیف کند.

در نهایت می‌توان گفت که روسیه برای تعمیق نفوذ خود در میان کشورهای اقیانوس آرام با چالش‌های اساسی مواجه می‌باشد و مسکو ناگزیر برای تحقق برنامه‌های خود در این ارتباط به طور همزمان در سه جنبه مقابله با زیاده‌خواهی آمریکا، قدرت‌یابی روزافزون چین و انتظارات دیگر قدرت‌های منطقه‌ای مانند ژاپن و کره‌جنوبی موازنه برقرار کند.

منبع: ایرنا

صحه ۸
پنجشنبه ۲۱ آذر ۱۳۹۲
شماره ۱۴۳۵ - شماره ۲۶۶۳

